

~ NYHETSBRÉV ~

För Poul Bjerre Sällskapets medlemmar • Nr 4 år 2018

Osäker framtid för Poul Bjerres Vårstavi

Kammarkollegiet får i dagarna in en ansökan om permutation* av Stiftelsen Vårstavi som avser att få till stånd en försäljning av fastigheten. Problemet är pengar. Stiftelsen bedömer att huvudsyftet i Poul Bjerres stadgar är att dela ut stipendier, ett syfte som åsidosätts när kostnaden för fastigheten tär på kapitalet.

Som medlemmarna känner till är detta en gammal konflikt. Vad får huset kosta och hur stora stipendiesummor ska delas ut – inga regler finns för detta vare sig i Stiftelsens stadgar eller i Poul Bjerres testamente, där han beskriver Vårstavi som en mötesplats för själsläkare, psykologer och människor i behov av vila och rekreation. (*permutation: juridisk term för myndighets rätt att ändra föreskrift)

Den gedigna yttre renovering som genomfördes omkring 2005 bekostades efter att Kammarkollegiet tillät att en miljon kronor från intäkten av den sålda Kandinskytavlan fick användas. Lösöre i stiftelsens ägo tillhör det så kallade bundna kapitalet, där endast avkastningen får utnyttjas.

I dagsläget är inget klart om framtiden. Ett beslut om eventuell permutation kommer tidigast i maj 2019. Styrelsen kommer även ansöka om permutation av intäkter för försäljning av konst och lösöre. Stiftelsen överväger även en lösning för att skapa någon form av minnesplats för Poul Bjerre.

Lilian Montmar i brasrummet på Vårstavi, framför ett av Bjerres skulpturporträtt, skänkt av Inger och Erik Winberg nu i augusti 2018.

Hon skildrar skeenden "för inte så länge sedan"

I sina dokumentärromaner dyker författaren **Lilian Montmar** ner i människors liv och villkor. Med inlevelse och empati återger hon en mängd kvinnoöden från 1900-talet i boken *För inte så länge sedan* (2014). Familjerna som fick statligt bidrag för att odla upp norrländsk skogsbygd får sin historia berättad i *Kolonisterna på hjortronmyren* (2010). Dagböcker, brev, tidningsartiklar, intervjuer och protokoll utgör faktagrunden som Lilian Montmar broderar ut till gripande berättelser.

I *De värnlösa* (2018) närmar hon sig de omhändertagna barnen och ungdomarna på mentalsjukhuset Steinhof i Wien under nazitiden. Dit skickades handikappade och "vanartiga", som avsiktligt skildes från sina familjer. Över 800 barn dog där av svält, vanvård och medicinska experiment. Lilian Montmar, som själv bott 20 år i Wien och har en bostad där, insåg att en grannkvinna hade egna minnen av hemskheterna på anläggningen ovanför Wien.

Han forskar om mikroattityder och små ting

Små, knappt märkbara attityder påverkar läkningen när en person går i terapi. **Alain Topor**, leg. psykolog och författare, studerar fenomenet hur "små ting" kan bidra till att patienter med svåra psykiska problem får en förstärkt tro på sig själva och känner sig hoppfulla inför tillfrisknande och återgång till ett "normalt" liv.

– Länges har det varit känt att i det långa loppet är effekten av olika terapier ganska likvärdig, berättade Alain Topor på Vårstavi i oktober.

Utifrån patienters utsagor om vad som hjälpt dem har forskningen nu enats om att ”small things” har stor betydelse för terapins förlopp. Att bli sedd, hörd och lyssnad till, att bli bemött med vänlighet och förståelse ingår i all terapi men de små gesterna som går utanför ramarna är särskilt betydelsefulla. En stunds personligt, jämbördigt samtal, ett avsteg från rutinerna, en vänlig omtänksam gest betyder oändligt mycket.

– Att återskapa hopp och tillit hjälper en person tillbaka ur en depression.

I sin undervisning på Socialhögskolan vill Alain Topor uppmärksamma studenterna på oreflekterade påståenden som att unga nu för tiden mår dåligt. Han betonar också läkemedelsindustrins ofantliga inverkan på vården.

– Övertro på mediciner och diagnoser gör att vi tappar bort betydelsen av relationer, sociala villkor, god arbetsmiljö och behovet av en mer jämlik ekonomi, menar Alain Topor.

*Poul! I ett halvt sekel
vårdade du ditt älskade
Vårstavi
Och efter dig har lika
länge
Andra låtit det förbli
En Oas, en Andningsplats
för Hjärta och Själ
Må Framtiden vårda
arvet väl!*

Så skaldade Carsten Cedegard år 2014 då Sällskapet firade Vårstavi 100 år och mindes Poul Bjerres död för 50 år sedan. Idag kan vi bara hålla med!

Kraftsamling behövs för att bevara Vårstavi

Nu hörs många röster som vill arbeta emot Stiftelsens planer på att bjuda ut Vårstavi till försäljning. I egenskap av ordförande för Poul Bjerre Sällskapet har jag som ledamot i Stiftelsens styrelse reserverat mig mot beslutet. Om det bildas en bred opinion kan vi gemensamt arbeta för att finna sponsorer så att huset och dess inventarier kan bestå som det ovärderliga kulturminne det i sin helhet utgör idag..

Kontakter pågår med Botkyrka kommun, lokaltidningarna och förslag på tänkbare sponsorer har lagts fram.

Önskvärt är att få till stånd en lösning som Stiftelsen accepterar där pengar och intäkter från fastigheten och bidrag från givare används för drift och underhåll av huset. Att splittra inventarierna och överlåta huset till en privat ägare kan i eftervärldens ögon ses som ett stort misstag. Nu behöver många goda krafter samverka!

Anita Widén

Boka lördag 23 mars 2019 – heldag på ABF

Redan nu vill vi informera om vårens höjdpunkt. Gemensamt arrangerar Stiftelsen Vårstavi och Poul Bjerre Sällskapet ett seminarium om psykoterapi och psykoterapiforskning. Start kl. 10 lördag 23 mars på ABF-huset i Stockholm. Entrén är gratis och vi hoppas på livaktiga diskussioner, som visar väg framåt.

”Psykoterapi i Sverige – igår, idag och imorgon” är seminariets rubrik och ett fokus blir historien. För psykoterapins framväxt och utbredning från tidigt 1900-tal är Poul Bjerre en av frontfigurerna. Senare tids forskning speglas genom stipendiater som slutfört sina studier med bidrag från Stiftelsen Vårstavi. En avslutande panel kan förhoppningsvis antyda vart vi är på väg. Vi återkommer med information om anmälan i vår.

Passa på att komma på visning!

Ta vara på möjligheten att uppleva Gunhild och Poul Bjerres hem! Vi ställer i mån av tid upp för förhandsbokade gruppvisningar. Den unika bostadsmiljön med föremål av stort kulturhistoriskt intresse står än så länge kvar. Mejla anita.widen@gmail.com eller ring 070 117 115 4 med förfrågningar. Minst 8 deltagare.

Välkommen till adventsprogrammet!

♥ Lördag 1 december kl. 13.30 Adventsfirande Sagor som läkedom och tröst

Lena Larsson, leg. psykolog och terapeut, arbetar bland annat med sagor. I våras gav hon ut boken *Sagor ur havets vågor* där hon uppmuntrar till samtal om sagor, som ju mestadels handlar om de existentiella frågor och de utmaningar människan står inför. Pianisten **Sylvia Karpe** lockar fram adventsmusik ur den nystämnda flygeln. Ljuständning och adventskaffe.

Vårens program är ännu inte fastställt men anteckna redan nu lördag 23 mars för seminariet om psykoterapi.

Vårstavi, Nynäsvägen 4 i Vårsta ligger till vänster, ca 200 m från rondellen i Vårsta Centrum. Från Tumba C reser man med buss 716 i riktning Bremora, hållplats Vårsta. Har du frågor ring Anita Widén 070/1171154 eller mejla anita.widen@gmail.com. Ingen föranmälan. Entré 100 kr inkl. kaffe eller 80 kr för medlemmar. Parkering omedelbart ner till höger efter rondellen.